

KUNSTNERBEKENDTSKABER

Thorald Jerichau var Komponist og musikteknisk Opfinder af et trestreget Nodesystem, der er genialt i sin Enkeltbed, men uigennemførligt paa Grund af den økonomiske Udgift, Overgangen til dette System vilde kræve. Om hans særlingeagtige Optræden, Uselvskhed, Forretningssans og Distraktion beretter hans Ven, Maleren Folmer Bonnén, i nedenstaaende Artikel

THORALD JERICHAU, Komponisten og den musiktekniske Opfinder, var Søn af vor store Billedhugger J. A. Jerichau og hans Hustru, Malerinden Elisabeth Baumann. Om hans Fader og dennes Samtidige, Adam Oehlenschläger, skriver H. C. Andersen de pompøse Ord:

„End lyder Danskens Sang og Mejselslag . . .“

Thorald Jerichaus Samtidige havde den Opfattelse, at H. C. Andersen mente Thorvaldsen, og det fik en særlig, tragiak Betydning for Sønnen. Med sine uligevægtige Glimt af Genialitet stred han forgæves hele Livet, ogsaa ved sit Arbejde, for at hævde Faderens Minde som den største Billedhugger.

Et temperamentsfuldt Kunstnerhjem.

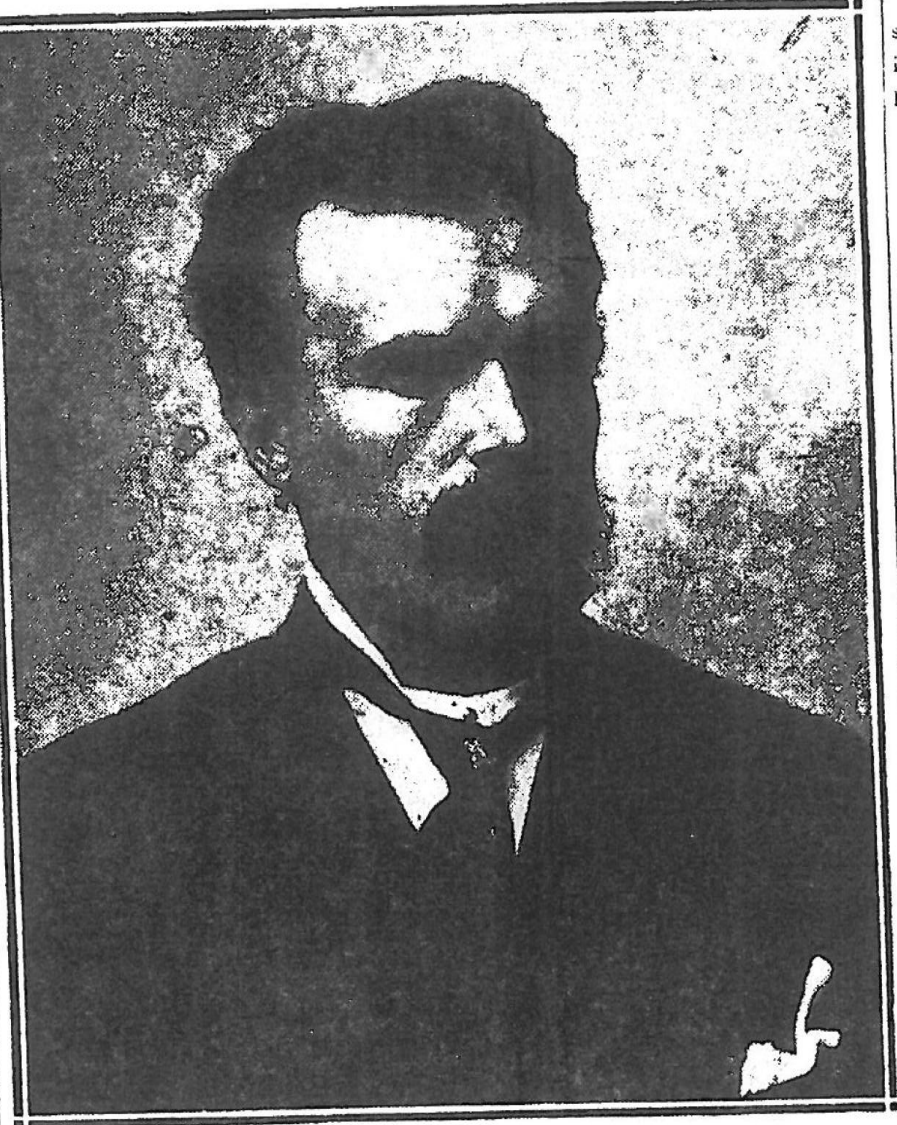
Det løslupne og skæmtfulde, det uregulerede i hans Karakter var sikkert Arv fra Moderen, der mere end Faderen var i Besiddelse af de Kendetegn, som overbeviser Hr. Jensen om at staa over for en rigtig Kunstner. I Hjemmet voksede han op uden anden Opdragelse end Kunstner-Miljøets tilfældige Paavirkninger, der i høj Grad var præget af Husmoderen, og den bestemte hans Optræden til det sidste.

Allerede den lille Thoralds Indførelse i Selskabslivet var ikke helt almindelig.

Familien boede i hans spæde Barndom en Overgang i Rom, og en Aften, da Kunstnerparret havde stort Middags-selskab, blev Barneværelset omhyggeligt læst af, for at Ungen ikke ved sin Nær-

Da Laaget blev taget af Terrinen, saa den lille Thorald i den, saa nogen og nuttet som en Fugleunge

Komponisten Thorald Jerichau

værelse skulde bringe Forstyrrelse i den højtidelige Stemning.

Anstanden blev dog omsider den ekscentriske Malerinde for trykkende, og hun lod da en ekstra Anretning, en mægtig Laag-Terrin bære ind paa Bordet.

Da Laaget blev taget af Terrinen, saa den lille Thorald i den, saa nogen og nuttet som en Fugleunge.

En anden Gang, da der var Fremmede, blev den da 6-7 aarige Knægt benvist til Tjenestfolkene for ikke at forstyrre Selskabet, der helst skulde resultere i en Bestilling paa et Maleri eller en Skulptur.

Det morede dog ikke Thorald, der kravlede uset bag de opvartende Piger, mellem Benene paa Gæsterne og ind under Bordet, hvor han selvfølgelig gav sig til at lege Hund. Man fandt det yndigt, ja man opdagede ham, og der vankede mange Chokolader, som gjaldt for Køben til Hunden.

Det endte imidlertid galt. Hunden gik

saa meget op i sin Rolle, at den bed en af Gæsterne i Haanden.

Nogt formøst har der været over Moderen. Jerichau har selv fortalt mig, at hun en Dag søgte Avdiens paa allerhøjeste Sted. Da hun kom i Tanker om, at hun, allerhøjest frugtsommelig som hun var, kunde risikere alt muligt og paa den anden Side maatte have Avdiensen overstaaet, da det i dette Tilfælde ogsaa drejede sig om en Bestilling, bandt hun resolut et Lagen stramt om sig for rent ud sagt ikke at tabe Barnet.

En anden Anekdote om Moderen anførte han for at forklare sin undertiden store Glemsomhed.

Atter skulde der være Selskab hos den morsomme Familie. 13 & 14 Gæster var inviterede i god Tid paa Gaasesteg, men Husets Fru var ikke hjemme, da Gæsterne kom, og hverken Værten eller Gæsterne turde udtale sig, begge Parter var lige desorienterede.

Den forlegne og henholdende Konversation om Vind og Vejr var næsten gaaet i Staa, da Husets Fru i stor Skynding kom hjem — med Gaasen under Armen.

Da Brylluppet nær var gaaet overstyr.

Thorald viste Talent for Musik og blev sendt til Dresden for at studere hos den berømte G. Merkel. Senere fuldførte han sin Uddannelse hos vor store Orgelspiller Gotfred Matthison-Hansen. Han opnaaede da ogsaa Ansættelse som Organist, først i Assens, senere i Horsens.

Provinslivet var ham for smaalt, men ret længe kom han dog ikke til at sukke i „Udlandighed“. En Dag, da han skulde spille til Bryllup i Kirken for en af Byens Matadorer, der skulde knytte sin Skæbne til en ganske ung Piges, præludede han i Tanker paa Orglet sagte under Præstens Tale den da bekendte Sang: „Vil du nu bare la' Hønen gaa“.

Brylluppet blev gennemført, men Kirkens Bestyrelse læste Jerichau fra alle snærende Baand, og det lige paa Stedet.

Han tabte dog ikke Troen paa sig selv som Organist, men forsøgte sig senere i Italien.

Han fortæller, at han en Dag blev saa henrevet af sit eget Spil, at han glemte at holde op paa rette Tid og blev ved at spille og spille, saa hverken Præst eller Kordrenge kunde komme til, og Guds-tjenesten endte med, at de opgav det hele og trak sig tilbage i god Orden, om end med et krampagtigt Smil.

Han tog igen til det lille Danmark, jævnligt blev dog Opholdet afbrudt af Koncertrejser, bl. a. til U. S. A. Hans Spil var præget af den nordiske Oplættelse af Romantik, han følte sig nærmest beslægtet med Hartmann.

I sine senere Aar levede han ret stille paa Nørrebro i et møbleret Værelse, hvor et stort Flygel udgjorde det væsent-

„Vil du nu bare la' Hønen gaa“

pedarvæde Position. Han fik mig nedt til at tage den den Gang drabelige Pris af 10 Kr. Timen. Følgen blev, at han vel opretholdt Prisen, men ikke fik Eleverne. Formies som han svingrede hen ad Gaden, ganske ligeglad med, hvad Folk tænkte om ham, kunde han dog nok lide at sætte sine Medmennesker paa Prøve og se, hvad de mente om ham, trods alt. Jeg erindrer en Aften, han kom i mine Forældres Hjem, just som vi Unge var ved at blive pyntet til Karneval. Efter at have beundret mig som „Aladdin“, trak han Moder til Side og spurgte, hvad hun vilde tænke om ham, hvis Politiet kom og hentede ham. Næppe havde Mor beroliget og glædet ham med sin Forsikring om, at han næppe vilde gøre sig skyldig i noget kompromitterende, før det ringede kraftigt paa Døren, og ind trådte to store Betjente, der halede et Dokument

To store Betjente halede et Dokument frem og forkyndte Komponisten en Bøde paa seks Kroner

frem og forkyndte Komponisten Thorald Jerichau en Bøde paa seks Kroner for at have gjort sig skyldig i den Forbrydelse at spasere over Isen paa Sortedamssees.

Selvfølgelig sønede han Bøden af med et mindre Fængselsophold, efter først at have givet Fader de 6 Kroner og bedt ham anvende dem til Fattige.

„Jerichau Blæk“ og Nodesystemet

Lige saa snuselig som han kunde være, lige saa storslaaet var han i de store Ting. Hans Slægtsfølelse fik ham til paa sine Koncertrejser at agitere for „Jerichau-Blæk“, og det frydede ham lige saa meget, dersom han solgte 6 Smaafflasker til den stedlige Boghandler, som hvis der var udsolgt til Koncerten.

Et smukt og for den Tid storslaaet Træk var det, at han uden Fordom kæmpede for, at hans Faders illegitime Børn blev anerkendt, som det, de var, Børn af den store Jerichau.

Stædig som et forkælet Barn kunde han være. Blev han i Selskab budt mere end én Gang, forlod han simpelt hen Selskabet med en Meddelelse om, at hans Aften var spildt.

Før han rejste paa sin sidste Rejse til Norge, fortalte han, at han ikke kom tilbage, han skulde snart dø.

Han blev ude af sig selv af Vrede,

VED BORDE

Hun har været til
Han har ventet p

Hun:

Du kan tro, det var en hyggelig Te. Der var en Dame fra Odense, som havde haft noget at gøre med H. C. Andersens Hus og saadan noget, de talte bogstavelig ikke om andet.

Han:

Hm.

Hun:

Der var ogsaa en Dame, hvis Mor havde kendt ham.

Han:

Num.

Hun:

Og en anden Dame, der sagde, at hendes Far var Modellen til „lille Viggo“, og at den var skrevet til ham. Han havde redet Ranke paa hans Knæ — H. C. Andersens Knæ altsaa.

Han:

Saab.

Hun:

Men det har jeg nu kendt hele tre andre, der præstod. Der er snart et helt Folkeferd af smaa Viggo'er.

Han:

Saab.

Hun:

Og ved du hvad, saa var der ogsaa En, der sagde, at hun havde kendt den Familie, han boede hos paa Liseleje Slot. Jeg har min sandt nok aldrig vidst, at der laa et Slot i Liseleje.

Han:

Aha! Sig mig, gik du ikke i Frk. Zulies Skole?

.....
da min Far trøstede ham med Haabet om, at han dog nok skulde leve, og vi ses igen o. s. v.

Han talte ikke hele Aftenen til Far igen, men søgte Trøst og Medhold hos Mor, der var i en vanskelig Stilling, idet hun skulde give baade Far og Jerichau Ret, for ikke at fornærme nogen af dem.

Desværre var Stædigheden hos Jerichau vel begrundet i dette Tilfælde. Han kom ikke hjem fra den ret korte Rejse, men døde i Oslo Juleaften 1909.

Hans afsjelede Legeme blev ført hertil og begravet i dansk Jord. Efter ham lever et meget simplificeret Nodesystem, hvor hans Genialitet virkelig frembragte et helstøbt Forslag.

Det gaar ud paa, kort fortalt, at erstatte det nu brugte mere ubekvemme 5-stregede Nodesystem, med et klarere og enklere trestreget. De økonomiske Vanskeligheder, der er forbundet med Overgangen til det, vil dog sikkert for stedske forhindre dets Gennemførelse, og dette er da blevet det tragiske Symbol paa den store Mands Søn.

Folmer Bonnén.

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET - I AFD.
BLOMSTRÆDE 1
KØBENHAVN K.

TITEL: Pol. mag.

Dato: 1931 24/5

Sider: 14-15